

BEGLOBAL

Eindrapport 2021- 2025

Enabel nr: BEL21004

Inhoudstafel

Voorwoord	4
Inleiding en samengevatte reach	6
Onze ambitie: visie, missie & strategie	7
Bereikte resultaten.....	8
Bereikte resultaten in het kort	8
Resultaten en Lessons Learnt - samengevat	8
Resultaten en Lessons Learnt – deep dive per resultaat.....	9
Resultaat 1: Faciliterende omgeving	9
Resultaat 2: Versterking onderwijsactoren.....	11
Resultaat 3: Jongerenparticipatie en engagement	15
Algemene lessons learned (gebaseerd op externe eindevaluatie).....	18
Toekomstvisie en aanbevelingen voor 2025 en verder	19

Afkortingen

WBE	Wereldburgerschapseducatie
ECM	Education à la Citoyenneté Mondiale
GCE(D)	Global Citizenship Education
SDG	Sustainable Development Goals / Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen
FELSI	Fédération des Établissements Libres Subventionnés Indépendants
ACODEV	Associations de Coopération au Développement
CNCD 11.11.11	Le Centre national de coopération au développement
RFIE	Réforme de la formation initiale des enseignants
DGD	Direction générale Coopération au développement et Aide humanitaire
DGEO	Direction Générale de l'Enseignement Obligatoire
HELHA	Haute école Louvain en Hainaut
IFPC	Institut interréseaux de la formation professionnelle continue
FWB	Fédération Wallonie-Bruxelles
CBAI	Centre Bruxelles d'Action Interculturelle
CSA	Conseiller en soutien et accompagnement
OSC / CSO	Civil Society Organizations
TOC	Theory of change
ASPnet	UNESCO Associated Schools Project Network
IEC	Informatie, educatie & communicatie
GENE	Global Education Network Europe
ANGEL	Academic Network on Global Education & Learning
GTA	Global Teachers Academy
LNOB	Leave No One Behind
M&E	Monitoring & Evaluatie
EDO	Educatie voor Duurzame Ontwikkeling
VET	Vocational Education and Training
NGO	Niet-gouvernementele organisatie

Voorwoord

Nederlands

Sinds 2022 heeft het BeGlobal-programma een duidelijke evolutie doorgemaakt met de toevoeging van een Theory of Change en een geherstructureerd logisch kader. De naamsverandering versterkte ons gevoel van eenheid, zowel in onze activiteiten als in onze teamspirit.

Door de jaren heen werd steeds explicieter dat ons uiteindelijke doel is om meer en beter jongeren in beweging te krijgen voor een duurzame en rechtvaardigere wereld. Deze evolutie heeft ook onze visie over wereldburgerschapsonderwijs aangescherpt door te focussen op het actiegerichte doel van WBE. We beschouwen WBE als een transversaal verweven aanpak om jongeren tot betekenisvol engagement te brengen.

Dit eindrapport vormt de synthese van het volledige BeGlobal-programma (2021-2025) en is gebaseerd op alle voorgaande jaarrapporten én op de externe eindevaluatie. Om herhaling te vermijden, wordt in dit rapport niet in detail ingegaan op alle activiteiten en projecten zoals in de jaarrapporten; wie op zoek is naar diepgaande informatie over specifieke onderdelen, vindt die terug in de respectieve jaarrapporten. Wel worden sommige activiteiten of projecten uitgebreider toegelicht, met name diegene die grotendeels plaatsvonden of werden afgerond in 2025, het jaar waarover nog geen afzonderlijk jaarrapport beschikbaar is.

Doorheen het programma richtten we ons vaker rechtstreeks tot jongeren via onze SoliDare-projecten, terwijl we tegelijkertijd organisaties die met jongeren werken—zoals de jeugdsector, educatieve actoren binnen en buiten het onderwijs en NGO's—bleven inspireren, netwerken en versterken.

Daarnaast werkten we steeds meer methodisch onderbouwd, onder andere door actieonderzoek, waarbij we op onderzoek gebaseerde pilootprojecten opzetten en de geleerde lessen deelden met alle betrokken stakeholders.

We sluiten af met de erkenning dat het onmogelijk is om een volledig overzicht te bieden, aangezien elk rapport onvermijdelijk een selectie en fragmentatie is van het werk dat het hele jaar door is uitgevoerd. Maar één ding is zeker: niets van wat u hier leest, was mogelijk zonder de onschatbare inzet van ons team en de steun van onze partners.

Français

Depuis 2022, lorsque la théorie du changement a été intégrée au programme lancé en 2021 et que le cadre logique a été restructuré, le programme BeGlobal a connu une évolution claire. Le changement de nom a renforcé notre sentiment d'unité, tant dans nos activités que dans notre esprit d'équipe.

Au fil des années, il est devenu de plus en plus explicite que notre objectif ultime est de mobiliser davantage les jeunes, et de manière plus qualitative, pour un monde durable et plus juste. Cette évolution a également affiné notre vision de l'éducation à la citoyenneté mondiale en mettant l'accent sur la finalité orientée vers l'action de l'ECM. Nous considérons l'ECM comme une approche transversale visant à amener les jeunes à un engagement significatif.

Ce rapport final constitue la synthèse de l'ensemble du programme BeGlobal (2021-2025) et s'appuie sur tous les rapports annuels précédents ainsi que sur l'évaluation externe finale. Afin d'éviter les répétitions, ce rapport ne détaille pas toutes les activités et projets comme le font les rapports annuels ; ceux qui recherchent des informations approfondies sur des éléments spécifiques les trouveront dans les rapports correspondants.

Certaines activités ou projets sont toutefois présentés plus en détail, notamment ceux qui se sont déroulés ou ont été achevés en grande partie en 2025, année pour laquelle aucun rapport annuel distinct n'est encore disponible.

Tout au long du programme, nous nous sommes adressés plus directement aux jeunes via nos projets SoliDare, tout en continuant à inspirer, mettre en réseau et renforcer les organisations qui travaillent avec eux, telles que le secteur jeunesse, les acteurs éducatifs au sein et en dehors de l'enseignement, ainsi que les ONG.

Par ailleurs, nous avons travaillé de manière de plus en plus méthodique, notamment par la recherche-action, en mettant en place des projets pilotes fondés sur la recherche et en partageant les enseignements avec toutes les parties prenantes concernées.

Nous concluons en reconnaissant qu'il est impossible de fournir un aperçu exhaustif, chaque rapport étant inévitablement une sélection et une fragmentation du travail accompli tout au long de l'année. Mais une chose est certaine : rien de ce que vous lisez ici n'aurait été possible sans l'engagement inestimable de notre équipe et le soutien de nos partenaires.

Door: Nathalie Maelfait
Programmacoördinator BeGlobal

Inleiding en samengevatte reach

2025 was het laatste jaar van het meerjarige BeGlobal programma (sept. 2021- aug.2025). Het programma richt zich specifiek op de "duurzame en kwaliteitsvolle integratie en versterking van wereldburgerschapseducatie en de SDGs in het onderwijs in België". Zowel ons direct als indirect bereik steeg doorheen de jaren. Hieronder de tabel met het totale bereik voor de periode 2021-2025¹.

Total Reach programme (2021-2025)	2021-2025
Total number of teachers reached	311
Total number of student teachers reached	24
Total number of third line reached (sum NGO, other, teacher trainers, schoolexterne begeleiders, schoolleaders)	1084
Total number of youth reached directly (sum HE students, teacher students, juniors, youth in events)	884
Total number of children and youth reached indirectly (calculated: total number of teachers+student teacher*25) (pupils 3-18 years)	8375
Total number of youth reached indirectly total number of third line*25?	27100
Total reach of website publications: sum of number of unique views & downloads	38082

Reach 2021-2025 – bron M&E-tabel BeGlobal

¹ De cijfers over het indirecte bereik van jongeren zijn heel arbitrair (aangezien gebaseerd op niet allemaal unieke deelnames van 3delijnsactoren aan activiteiten). Deze indicator zal in het nieuwe programma beter worden gedocumenteerd.

Onze ambitie: visie, missie & strategie

Het programma steunt op **belangrijkste strategische kaders** zoals o.a.:

- [De Agenda 2030](#) en de Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (VN, 2015),
- De # Act for impact [Strategy Position 2030](#) (Enabel, 2020),
- [The European Declaration on Global Education to 2050](#) (GENE, 2022) en,
- De [Strategienota voor wereldburgerschapeducatie](#) (DGD, 2024).

Het financieel-technisch dossier van het programma kan [hier](#) geraadpleegd worden.

Dit eindrapport volgt net als de verschillende jaarrapporten de structuur van de Theory of Change en het logisch kader van het programma dat bestaat uit drie resultaatgebieden en de volgende doelstellingen:

Algemene doelstelling: jongeren die zich bewust zijn van de onderlinge afhankelijkheid in de wereld en van het belang van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs), handelen als wereldburgers en zetten zich in voor een rechtvaardiger, inclusievere en duurzamere wereld.

Specifieke doelstelling: duurzame (én kwaliteitsvolle) verankering en versterking van wereldburgerschapeducatie en SDGs in het onderwijs in België.

BeGlobal werkt op drie resultaatgebieden die tot doel hebben jongeren te motiveren om zich in te zetten voor een rechtvaardiger wereld:

- **Resultaat 1:** Een gunstig klimaat dat onderwijsactoren aanmoedigt om WBE en de SDGs in hun agenda's en initiatieven te integreren, wordt ondersteund. Anders gezegd, pleitbezorging bij bevoegde instanties om het draagvlak voor mondiale bewustwording en engagement bij jongeren te versterken
- **Resultaat 2:** Onderwijsactoren worden versterkt en bieden kwalitatief hoogstaande informatie, educatie en communicatie over WBE en de SDGs. Anders gezegd, ontwikkelen en aanreiken van tools en benaderingen om schoolgaande jeugd op te leiden, te mobiliseren en te informeren over de mondiale uitdagingen
- **Resultaat 3:** Gesensibiliseerde en getrainde jongeren in school- en buitenschoolse settings hebben toegang tot mogelijkheden om zich in te zetten voor internationale solidariteit. Anders gezegd, stimuleren en faciliteren van jongerenengagement door hen te connecteren en kennis en expertise te verspreiden

Bereikte resultaten

Het programma BeGlobal heeft tussen september 2021 en augustus 2025 veel vooruitgang geboekt in het versterken van onderwijsactoren en het bevorderen van wereldburgerschap(s)educatie in scholen en onder jongeren.

Bereikte resultaten in het kort

Resultaat 1: gunstig klimaat voor WBE

Het programma heeft door samenwerking met onderwijs- en beleidsactoren WBE geïntegreerd in nationale en internationale beleidskaders en onderwijsprogramma's, wat concreet ook leidde tot ondersteuning aan scholen bij het opnemen van WBE in hun schoolbeleid.

Resultaat 2 Professionalisering onderwijsactoren

Met kennisproducten zoals onderzoeksrapporten en webinars bereikte het programma tal van onderwijsprofessionals, wat hun capaciteit versterkte om WBE effectief te implementeren.

Resultaat 3 Jongerenbetrokkenheid

Diverse pilootprojecten, waaronder een postkaartenproject over de klimaatcrisis of de Solidare Hub stimuleerden jongerenparticipatie in internationale solidariteit en verhoogden hun bewustzijn over mondiale uitdagingen.

Resultaten en Lessons Learnt - samengevat

De periode van september 2021 tot december 2022 was een overgangsperiode waarin het programma werd verfijnd en werd omgevormd tot een federaal WBE-kenniscentrum met nationale en internationale erkenning en uitstraling. Het programma richtte zich vanaf dan meer en meer op het verankeren van WBE in het onderwijs en het bevorderen van jongerenengagement voor internationale solidariteit.

In 2023 maakte BeGlobal een significante vooruitgang in wereldburgerschap(s)educatie, waarbij 81% van de deelnemers zei dat de activiteiten impact hebben op hun professionele praktijk. Er was een sterke focus op het versterken van onderwijsactoren en het betrekken van jongeren via diverse activiteiten zoals het Teach Up! 2030 evenement en het SoliDare Fest.

Vanaf 2023 positioneert BeGlobal zich nog meer als kenniscentrum voor wereldburgerschap(s)educatie (WBE) en richt zich op het inspireren, verbinden, uitdagen en mobiliseren van onderwijsprofessionals en jongeren om bij te dragen aan een duurzamere en rechtvaardigere wereld.

Vanaf 2024 zet BeGlobal ten volle zijn algemene doelstelling en de jongeren als uiteindelijke doelgroep centraal. Het programma focust op het narratief om jongeren te mobiliseren voor een rechtvaardigere, inclusievere en duurzamere wereld door middel van onderwijs en door middel van een engagement buiten de school(muren). Deze insteek wordt ook verdergezet in het nieuwe BeGlobal-programma dat op 1 september 2025 van start gaat.

Resultaten en Lessons Learnt – deep dive per resultaat

Resultaat 1: Faciliterende omgeving

Een duurzame verankering van WBE vereist een stimulerende omgeving binnen onderwijsbeleid en -systemen. BeGlobal richt zich op vier subresultaten: integratie op schoolniveau, pedagogisch beleid, formeel onderwijsbeleid en internationale netwerken.

De afgelopen 4 jaar werden diverse initiatieven genomen, zoals structurele dialogen met ministeries, ondersteuning van het UNESCO-scholennetwerk, masterclasses voor het duurzaam verankeren van WBE in het pedagogisch beleid van scholen(koepels) en begeleidingsdiensten, en deelname aan internationale conferenties. Er werd ook gewerkt aan het versterken van WBE in lerarenopleidingen via focusgroepen en modules. Vanaf 2024 waren er ook uitgebreidere contacten met pedagogische begeleidingsdiensten.

Subresultaat	Activiteiten
1.1 Schooldirectie & teams	UNESCO-scholennetwerk, masterclass procesbegeleiding, module directieopleiding
1.2 Pedagogisch beleid	Overleg met onderwijskoepels, werkgroepen, focusgroepen lerarenopleiders
1.3 Formeel onderwijsbeleid	Overleg met ministeries en hoger onderwijsinstellingen
1.4 (Inter)nationale netwerken	Deelname aan GENE, ANGEL, UKFIET, lancering BeGlobal

Schoolbeleid en UNESCO-scholen

Er zijn aparte Nederlandstalige en Franstalige netwerken van UNESCO-scholen actief, met respectievelijk 36 en 17 deelnemende scholen. Thema's zoals mentaal welzijn en vrede werden behandeld via netwerkbijeenkomsten, uitwisselingsdagen en inspiratiedagen. Partners zoals ASP-netwerk, School zonder racisme, Vredesinstituut, CNAPD, Coren en CNCD ondersteunden deze initiatieven. De evaluaties tonen tevredenheid bij deelnemers en ook een aanwas van nieuwe scholen, ondanks fluctuaties in participatie.

In het kader van een samenwerking met 'Be-Relieve Ukraine' kwamen 27 studenten, leerkrachten en directrices van Oekraïense UNESCO-scholen naar België in de week van 24 tot en met 29 maart. Van deze uitwisseling leerden we dat kwaliteitsvol onderwijs en wereldburgerschapsonderwijs in grote mate bijdragen aan veerkracht en mentaal welzijn, en we stelden de vele raakvlakken en synergiën vast tussen beide groepen om van elkaars onderwijspraktijken te leren.

Masterclass WBE-trajectbegeleiding

In samenwerking met Schoolmakers werden masterclasses procesbegeleiding georganiseerd voor derdelijns actoren en schoolinterne begeleiders, met een 100% voltooiingsgraad en positieve feedback over gedragsverandering en empowerment binnen scholen. De mix van deelnemers versterkte het leerproces en zorgde voor een multiplifier-effect en meer draagvlak voor WBE in scholen.

Na afloop van de zesde editie van de MC wordt er in de zomer en herfst van 2025 gewerkt aan de kapitalisatie onder de vorm van een sterke visual (onder leiding van Visuality). Een beeld dat de drie pijlers van procesbegeleiding behapbaar brengt, ingebed in een overzichtspagina op de BeGlobal website. Dit geheel biedt een inhoudelijke houvast aan de bijna 100 deelnemers van de voorbije jaren die, op een nog niet expliciet gemaakte manier, deel uitmaken van een community van overtuigden om meer in te zetten op het procesmatig werken aan WBE. Voor hen een kans op verdieping, versterking en opfrissing van de aan bod gekomen thema's en voor het ruime BeGlobal netwerk een manier om te proeven van wat procesbegeleiding voor meer draagvlak voor WBE allemaal kan inhouden.

Ondersteuning en vorming op aanvraag (Franstalig)

BeGlobal begeleidde een schoolteam in Luik en verzorgde modules voor schooldirecteurs, met hoge tevredenheid (90% expliciteert impact op hun praktijk). Dit omvatte ook netwerkmomenten en kennisuitwisseling met andere actoren in het onderwijs.

Beleid en overlegstructuren

BeGlobal was actief in verschillende overlegplatformen zoals VLOR, MOVO, Werkgroep WBE, Be-Education en DGEO, om op die manier bij te dragen aan agenda-setting en beleidsvorming rond WBE, bv. WBE in de eindtermen en het onderzoeken van communicatiekanalen rond WBE. BeGlobal financierde verschillende studies rond dit thema, in 2022 bv een studie over een WBE-strategie in het Franstalige onderwijs, in 2025 een studie rond impact van WBE op leerkrachten (i.s.m. Acodev) en ook in 2025 een studie (i.s.m. GENE) rond good practices m.b.t. LNOB binnen WBE.

Beglobal droeg ook intensief bij aan de redactie van de vernieuwde Belgische strategienota voor wereldburgerschapeducatie.

Samenwerkingsakkoord ministerie van onderwijs en ministerie ontwikkelingssamenwerking m.b.t. WBE (Franstalig)

Een addendum op de conventie tussen de ministers voor internationale samenwerking en onderwijs vereenvoudigde het opvolgingscomité voor WBE in het Franstalig onderwijs. BeGlobal leverde bijdragen aan competentiereferentiekaders en ontwikkelde een gids voor wereldburgerschap in het basisonderwijs (van kleuteronderwijs tot 6de leerjaar). Er was ook aandacht voor de integratie van WBE in lerarenopleidingen dankzij een samenwerking met Uni4coop.

Het comité besprak de rol van de WBE binnen het Pacte d'Excellence, vooral via het luik "democratie en welzijn op school". Er werd gewerkt aan een betere zichtbaarheid van WBE op de officiële onderwijswebsites. Samenwerkingen met inspectie en pedagogische begeleiding werden als prioritair aangeduid. De integratie van ECM in de post-tronc commun-referentiekaders werd als een belangrijke prioriteit voor de toekomst bevestigd.

Intern narratief en samenwerking binnen Enabel

Het programma ontwikkelde een federale identiteit als kenniscentrum onder de naam BeGlobal, met gedeelde visie, missie, Theory of Change en interventiestrategie. Er werd een ééngemaakte en vernieuwde website gelanceerd en er vond een launch van Beglobal plaats op 16 mei 2023. Ook is er aandacht voor meer interne coherentie en synergie met de ondersteunende diensten en de gehele inhoudelijke werking van Enabel .

Internationale netwerken en communicatie

BeGlobal is actief in Europese en internationale netwerken, zoals binnen Global Education Network Europe (GENE) – die de European Declaration on Global Education to 2050 voortbracht en waar Beglobal input aan leverde en ook binnen het Global Education Network (GEN) van het North-South Centre van de Council of Europe. Daarnaast volgt BeGlobal ook de activiteiten van Solidar en van ANGEL (Academic Network on Global Education and Learning) en leverde ook bijdragen aan die laatste.

BeGlobal leverde bijdragen aan literatuurreviews, SDG-fora en publicaties over jongeren en internationale uitwisselingen. De communicatiestrategie richt zich op branding, een gebruikersgerichte website en intelligent gebruik van sociale media.

In 2023 kreeg BeGlobal een nieuwe identiteit en naam, wat gepaard ging met een rebranding en de lancering van een geïntegreerde portaalwebsite in februari 2024. De communicatie richt zich vooral op onderwijsactoren, maar ook meer en meer worden jongeren en jeugdorganisaties beter betrokken. De algemene nieuwsbrief werd aangepast, en vanaf 2025 werd er ook een specifieke jongeren nieuwsbrief gelanceerd.

Sociale mediakanalen werden samengevoegd, met een totaal van honderden publicaties, reacties en volgers op Facebook, Instagram, LinkedIn en YouTube. BeGlobal is ook actief op het Vlaamse leerplatform KlasCement waar het de pagina over Wereldburgers beheert en beheert de afzonderlijke website 'Questions Vives'.

Resultaat 2: Versterking onderwijsactoren

Subresultaat	Activiteiten
2.1 Onderwijsactoren maken gebruik van verworven kennis	Onderzoeksproducten, website, webinars, studiedagen, WBE-barometer, uitwisseling & netwerking.
2.2 Onderwijsactoren maken gebruik van verworven vaardigheden en competenties	GTA, Teach Up en Journées d'Inspiration, leermiddelen, kritische pedagogie, Questions Vives, lerarenopleiders.

Kennisverspreiding via publicaties en webinars

Een jaarlijks magazine (over dekolonisatie van WBE; over neurowetenschap en jongerenengagement; over jongerenengagement en self efficacy ...) met een gemiddelde van 500 views per jaargang. Er werden een 8tal issue papers gepubliceerd, met thema's als universele waarden, burgerschap, jongerenengagement, self efficacy, enz.

De webinars bereikten in het totaal meer dan 3500 deelnemers, met onderwerpen als jongerenengagement, multiperspectiviteit, Deep Democracy, WBE en onderwijs met arbeidsfinaliteit, Luxemburg en hun lessons learnt rond hervorming voor WBE, WBE in het globale Zuiden, de Barometerresultaten, enz.

Daarnaast werden podcasts, video's en onderzoeksrapporten verspreid, vaak in meerdere talen, en vaak in samenwerking met internationale universiteiten: zoals bv. 'Creating Space for Action'.

Alle publicaties zijn terug te vinden op de [BeGlobal-website](#).

Kennisproducten en vorming

- Teach Up! 2030 inspiratie- en netwerkevenement met 235 deelnemers
- [Question Vives](#): educatieve fiches met duizenden unieke views (op einde van programma werden alle fiches samen 20.192 keer gedownload).

L'objectif de ce projet est double : outiller les enseignant-e-s pour aborder les Questions Vives (QV) liées à l'Education à la citoyenneté mondiale (ECM) et à l'éducation aux médias (EAM) qui s'invitent en classe en proposant une fiche sur un fait d'actualité, vivant chez les jeunes. La fiche est composée de deux parties, au recto "Les faits" et au verso, la partie "Penser les faits" (partie philo qui contient les questionnements).

L'objectif final étant que les jeunes puissent débattre, comprendre et s'interroger, dépasser les faits d'actualité et s'interroger sur leur traitement médiatique, prendre distance et développer leur esprit critique. Dépasser la dimension émotionnelle, sans la nier, et les éléments factuels pour « aller plus loin ».

- Peer-uitwisseling en documentaire over dekoloniaal geschiedenisonderwijs met honderden unieke views

Uitdagingen en actiepunten

- Verbeteren bereik en impactmeting van kennisproducten
- Balans zoeken tussen breed bereik en diepgaande reflectie
- Verdere ontwikkeling van pedagogische gidsen en systematisering van praktijkgemeenschappen

WBE Barometer

Een tool voor herhaalde metingen van WBE in het Belgische onderwijs werd ontwikkeld in samenwerking met HIVA KUL. De eerste implementatie kende 403 respondenten. Belangrijkste conclusies eerste editie:

Woordenschat: respondenten gaven aan dat ze verschillende WBE-gerelateerde thema's aansneden en bepaalde aspecten van WBE in hun lessen integreerden. Toch kon 49% van de respondenten het concept en wat er op het gebied van leerkrachten wordt verwacht minder goed thuisbrengen.

Schoolproject: het voornemen om WBE actief op school te integreren is aanwezig. Maar voor een directelid blijft het in het algemeen moeilijk om dit voornemen om te zetten in concrete maatregelen.

Leerdoelen: de leerdoelen rond multiperspectiviteit en interculturaliteit komen het vaakst aan bod. De analyse van onderlinge afhankelijkheden van mondiale uitdagingen en tussen verschillende regio's in de wereld wordt het minst genoemd.

Pedagogische vaardigheden: veel scholen zetten transversale projecten op die gekoppeld zijn aan WBE-thema's. Maar slechts een minderheid van de respondenten vindt dat ze over de nodige didactische kennis van WBE beschikt of gemakkelijk WBE-gerelateerd lesmateriaal kan vinden.

De eerste editie uit 2023-2024 kende onvoldoende respondenten en was daarom niet representatief voor de volledige populatie van leerkrachten en directies in het lager en secundair onderwijs in België.

De tweede editie zal daarom in eerste instantie inzetten op het bereiken van meer respondenten. Daarnaast waren er nog een aantal andere aanpassingen: participatief traject (1ste semester 2025) met alle betrokken stakeholders in het bepalen van de scope, een focus op leerkrachten (en dus niet meer bevragen van directies) en een samenwerking met zowel een universiteit als met een statistisch enquêtebureau.

Uitwisselings- en netwerkevenementen

Na de Covid-19 beperkingen zijn webinars een blijvend onderdeel van het aanbod. Daarnaast gingen vanaf 2023 ook weer tal van live netwerkevenementen door.

De diversiteit aan kennisproducten wordt strategisch gekoppeld aan trajecten voor verdieping en praktijkversterking.

Professionalisering van leraren en onderwijsprofessionals

- Waar de 1ste en 2de editie (beiden meer dan 100 dnrs) van de **Global Teachers Academy** zich nog toelagden op het versterken van de kennis over de mondiale uitdagingen door o.a. verschillende perspectieven hierop aan bod te laten komen, werd dit in de 3de editie (start najaar 2024) deels los gelaten. Vanaf editie 2 werd de doelgroep van deze 4daagse vormingscyclus eveneens bewust verbreed van (jonge) leerkrachten naar iedereen met een educatieve missie of praktijk. Deze verbreding kwam zo tegemoet aan de realiteit en noden

van het werkveld en aan een interne koerswijziging waarbij BeGlobal de 3de lijn actief implementeert in zijn werking.

Er werd gekozen om de mondiale uitdagingen van Enabel doorheen editie 1 en 2 aan bod te laten komen en voor editie 3 eerder innovatieve benaderingen van WBE thema's als focus te nemen.

Een van de meest expliciet gewaardeerde elementen aan de GTA was dat BeGlobal het mogelijk maakte om te ontmoeten, uit te wisselen, te leren en te reflecteren over grenzen heen. Grenzen aan een taal, aan een professionele praktijk en zijn bijhorende structuur en systeem, aan leeftijd, aan ervaring en expertise,... Dit zorgde voor een diepere reflectie en verruimde de blik en perspectieven tijdens de gesprekken.

De onderwerpen die aan bod kwamen zijn relevant voor beide landsdelen én in combinatie met de hierboven vermelde diversiteit van de deelnemers maakt dat er ook meer voeling ontstaat voor de (onderwijs)context waarin NL en FR praktijkactoren werken.

- **Inspiratiedagen** zoals het Nederlandstalige Teach Up! 2030 en de Franstalige 'Journées d'Inspiration' bieden leerkrachten en organisaties die met en in scholen werken inspiratie en uitwisseling rond wereldburgerschap, met hoge tevredenheid .

Aan Nederlandstalige zijde mogen we jaar na jaar ruim 200 leerkrachten, educatieve medewerkers en andere professionals welkom heten. De mix van methodes, sprekers, partnerschap met MOS / duurzaam educatiepunt en veel ruimte voor ontmoeten maakt dat deelnemers naar huis keerden met een rugzak vol concrete tools en vernieuwende strategieën om hun praktijk te verrijken.

Uit de evaluaties blijkt duidelijk dat de deelnemers zich na afloop beter uitgerust voelden om samen met hun jongeren de vaak complexe mondiale uitdagingen een plek te geven in hun onderwijspraktijk. De nieuwe inzichten en tools worden dus vertaald in krachtige leermomenten voor jongeren.

Teach Up! 2030 groeit elk jaar aan impact. Het is meer dan een inspiratiedag; het is een community van professionals die samen bijdragen aan maatschappelijke verandering. Het onderstreept dat de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDGs) de sleutel zijn tot een betere wereld en versterkt de rol van jongeren als drijvende kracht achter duurzame verandering.

- Educatief materiaal wordt ontsloten via **online platformen** zoals de WBE-pagina op KlasCement en het Franstalige 'Répertoire' (112 tools werd opgeladen) op de BeGlobal-website.
- Hoe werken via "Kritische pedagogie" en de link met WBE: BeGlobal experimenteerde en leerde hierover door middel van langdurige praktijken en een aantal publicaties, gericht op het bevorderen van kritisch denken en ethisch handelen .
- Diverse vormingen voor (toekomstige) leraren werden georganiseerd, met focus op intercultureel onderwijs, DASPA, en samenwerking met onderwijsnetwerken. In totaal werden honderden leraren en studenten bereikt met hoge tevredenheid .
- Samenwerking met universiteiten: via Uni4Coop werkte BeGlobal op de integratie van WBE in masteropleidingen en kunstgerelateerde opleidingen .
- Lerend netwerk WBE in lerarenopleiding: na consultatie en bevraging van de doelgroep via individuele en focusgroepgesprekken werd in 2024-2025 een piloot opgestart dat door middel van een lerend netwerk diverse (Nederlandstalige) hoger- en universitaire instellingen betrok bij het begrip en de verankering van wereldburgerschapseducatie in de lerarenopleidingen.

Interculturele peer learning

Uitwisselingen tussen lerarenopleiders uit België en partnerlanden (Oeganda, Palestina, Oekraïne) werden opgezet, respectievelijk rond dekoloniale geschiedenis, jongerenengagement en mentale gezondheid & vrede/oorlog.

Deze trajecten combineerden online en offline leermomenten en leiden tot educatieve producten zoals lessenreeksen en documentaires .

Deze internationale uitwisselingen hebben een duidelijke meerwaarde bewezen voor alle betrokkenen: deelnemers ontwikkelden sterkere interculturele competenties, kritisch denkvermogen en vaardigheden rond vredes- en wereldburgerschapsonderwijs. Zowel leerkrachten, jongeren als jeugdwerkers rapporteerden meer zelfvertrouwen, een grotere openheid voor diversiteit en nieuwe inzichten in de eigen positie en machtsverhoudingen. Toch tonen de ervaringen ook structurele uitdagingen: de voorbereidingstijd was vaak te kort, waardoor gezamenlijke doelbepaling, inhoudelijke uitwerking en selectie van deelnemers niet altijd optimaal verliepen. De logistieke organisatie legde bovendien een grote druk op de teams, en opvolging na afloop bleef beperkt, waardoor de langetermijnpact moeilijker te meten is.

Voor eventuele toekomstige uitwisselingen zal BeGlobal de trajecten gestructureerder aanpakken, met voldoende voorbereidingstijd (minstens 4-6 maanden), duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en kostenverdeling, en gezamenlijke selectieprocedures. Het is immers essentieel om partnerschappen te verankeren via formele afspraken en systematische opvolging, zodat opgedane kennis en netwerken duurzaam worden geborgd. Door deze lessen te integreren, kunnen uitwisselingen uitgroeien tot krachtige, transformatieve leerervaringen die bijdragen aan structurele verandering binnen scholen, jeugdorganisaties en partnerlanden.

Pilootproject met scholen arbeidsfinaliteit

Een grootschalig pilootproject richtte zich op jongeren in het onderwijs met arbeidsfinaliteit.

BeGlobal launched two pilot projects on GCE in (T)VET during the 2024-2025 school year. Two schools, one on each side of the language border, developed and implemented a pilot GCE project in collaboration with NGOs. Both pilot projects put into practice the recommendations from the UCLL study ["Global citizenship education in vocational training"](#).

In Flanders, KTA CLW Brugge collaborated with the Djapo-Studio Globo consortium for this purpose. A pilot project was also set up in Wallonia-Brussels: a collaboration between Athénée Royal Rochefort-Jemelle and Entraide & Fraternité. In Flanders, the students of hairdressing and care made a podcast about women's rights. In Wallonia, students of different subjects went on a quest of food sovereignty.

Some lessons learned

- An action-oriented approach is conducive to capitalising on the talents of (T)VET students, but these tools and methodologies might also be refreshing for other students;
- A warm classroom climate is essential when working on GCE-subjects: if this isn't already there in the groups you want to work with, establishing this should be the first focus;
- Actions that are anchored in the neighbourhood, make your project relevant and tangible for the students;
- Reflection and evaluation make room for valuable learning;
- Explain the 'why' behind the project to involve your students and to make them true owners of the project;
- The network and expertise of practical course teachers is essential to make valuable links with the practice and living environment of (T)VET students.

Impact

For students, an increased self-confidence was observed, as well as a warmer coherence of the group. The involved school team got a practical taste of how GCE and WSA can contribute to quality education. The NGOs gained experience and know-how on working on GCE in (T)VET schools: through the implementation, and through the exchange with other implementing partners (schools, NGOs of other side of the language border) on which we have put emphasis.

These takeaways will feed into the Community of Practice/Learning Network on GCE in (T)VET that BeGlobal will launch early 2026.

Resultaat 3: Jongerenparticipatie en engagement

Activiteit	Beschrijving
SoliDare Fest	Festival met workshops, debatten, performances, gericht op jongeren en internationale solidariteit
SoliDare Hack	Hackathon om jongeren uit België en partnerlanden samen te brengen en oplossingen te bedenken
SoliDare Hub	Traject voor geselecteerde jongeren om projecten voor internationale solidariteit te ontwikkelen
Junior Programma	Onboarding en interviews voor Junior Experts met focus op WBE
Youth Sounding Board	Jongeren een concrete opportuniteit bieden om zich uit te spreken over de concrete praktijken van internationale solidariteit, in casu bij Enabel. Zij reflecteren over een vernieuwd narratief voor internationale solidariteit en geven een vernieuwde kijk op hoe zo'n narratief concreet in de praktijk toe te passen.

Projecten rond jongerenengagement

In 2022 werd een ronde tafel georganiseerd met toenmalig minister Kitir over jongerenengagement.

Er werd ook geprobeerd om een vernieuwde basisvorming over mondiale uitdagingen en solidariteit (cfr Infocyclus) voor te bereiden. De samenwerking hierop tussen Enabel, NGO's en universiteiten bleek te complex en uiteindelijk kon hier niet op geland worden. BeGlobal besloot daarop om zelf een concept uit te werken rond concrete opportuniteiten en kennisopbouw voor jongerenengagement. Zo werd Solidare geboren. Het project werd geïmplementeerd in partnerschap met tal van partners zoals NGO's, universiteiten en ook de private sector. Het Solidare-project werd uitgewerkt op basis van actieonderzoek/wetenschappelijke studies.

De twee wetenschappelijke rond jongerenengagement studies waren: "s'Engager quand on est jeune" en "Creating space for Action". Aan dat tweede onderzoek werd een bottom-up postkaartenproject rond de klimaatcrisis opgezet door een internationaal jongerencollectief. Hieruit volgde een handleiding voor de sector om jongerenbetrokkenheid beter te begeleiden.

Op basis van deze twee onderzoeken en de proof of concept (postkaartenproject) werd het Solidare-project uitgewerkt.

In 2023 startte het pilootproject Solidare Hub, een incubator voor jongeren die zich willen engageren voor internationale solidariteit door coaching en training van die jongeren bij de ontwikkeling en implementatie van een concreet project voor internationale solidariteit.

Er vond ook een Solidare Hack plaats in Antwerpen: een hackathon over internationale solidariteit en mensenrechten met jongeren uit België en uit de Palestijnse gebieden. De jongeren werden meegenomen in een participatief mini-traject waarbij ze zelf de uitdaging bepaalden, waarna ze onder begeleiding van experts en in dialoog met Palestijnse jongeren creatieve antwoorden zochten op de uitdaging.

De eerste editie van SoliDare Fest, een laagdrempelig event om jongeren te laten nadenken over en participeren aan internationale solidariteit, vond plaats in oktober 2023 en trok 200 jongeren aan met 40 activiteiten en 15 vrijwilligers. De tweede editie van het Fest ging door in februari 2025 en trok 235 jongeren aan met 47 activiteiten.

Uit het geheel van de activiteiten binnen 'SoliDare' kunnen we volgende algemene lessons learned opmaken:

- Co-designing, flexibility, and bottom-up participation of youth, both in the design, implementation, and follow-up of the projects is imperative to stay close to the actual and ever evolving needs of youth
- Working strategically and structurally with the right set of partners can strengthen both our outreach efforts and our impact
- Staying close to what BeGlobal can offer (expertise, network opportunities, contact with the partner countries, ...) while building on strategic and structural partnerships can create realistic expectations and successful projects

WBE-traject voor Junior Experts

BeGlobal en het Junior Programma werkten samen aan een traject rond het versterken van WBE competenties van Junior Experts (JE). Gedurende twee jaar – afhankelijk van het contract van de juniors – werden de juniors begeleid in een traject dat zowel innerlijke als zichtbare verandering en engagement moest bevorderen. Dit project is in lijn met Enabel dat WBE als een transversaal thema heeft opgenomen, en het is een samengaan van de doelen van het Junior Programma en die van BeGlobal. De JE hebben 5% van hun werktijd beschikbaar om rond WBE te werken. Voor het JP is het belangrijk dat de juniors hun WBE-engagementen delen met het publiek. Het traject werd als volgt vormgegeven:

- Een WBE sessie gefaciliteerd door BeGlobal, die plaatsvindt in Brussel gedurende de onboarding van de JE.
 - o Gedurende deze sessie leren de JE over: de historische evolutie van internationale samenwerking, ze leren een tool te gebruiken om die samenwerking vanuit verschillende standpunten te bekijken en ze leren over wat WBE is.
- Een traject : JE kiezen een thema (SDGs, global challenge, etc) en verkennen dat met een systemische, complexe en kritische blik. Regelmatige peer-to-peer meetings tussen JE werden gefaciliteerd door BeGlobal en het JP om kennisuitwisseling te bevorderen.
- Er wordt verwacht van de JE dat ze een output realiseren uit die persoonlijke verkenning, gericht naar een groter publiek om ook daar engagement aan te moedigen. Dit leidde tot een specifieke pagina op de [Enabel-website](#) waar alle resultaten te vinden zijn: nu toe tot een short docu over deforestatie, een publicatie in Mo*Magazine, foto reportages, een gezelschapsspel...

Sinds 2023 hebben 55 JE (6 groepen) de onboarding sessie meegemaakt, en er zijn momenteel nog 4 groepen op terrein, bezig aan hun traject.

BeGlobal is ervan overtuigd dat WBE competenties – kritisch, systemisch denken, met verschillende blikken naar een uitdaging of situatie kijken, cruciaal is voor JE die zich via hun job engageren in internationale solidariteit. De impact is echter niet altijd direct meetbaar: innerlijke veranderingen nemen tijd, en de outputs, gericht naar een breder publiek, weerspiegelen niet altijd wat er vanbinnen gebeurt en verandert.

De evaluaties tot nu toe tonen wel hoe belangrijk en dankbaar de JE zijn wat betreft de mogelijkheid die BeGlobal en het JP bieden, zowel in de onboarding sessies als in de interviews, voor een transparante, eerlijke en kritische dialoog rondom internationale samenwerking en systemische ongelijkheden, en delen hun twijfels en vragen rondom hun rol en die van hun organisatie.

De kritische benaderingen kunnen soms wel in spanning zijn met de institutionele posities, gezien de geopolitieke context – met zijn gevoeligheden die erbij horen.

Maar een plaats geven om moeilijke bevindingen te uiten en in dialoog te gaan is cruciaal. Een van de eerste feedbacks was de nood om in dialoog te gaan met Enabel. Dit heeft geleid tot het ontstaan van de Youth Sounding Board binnen Enabel.

Youth Sounding Board

Sinds februari 2025 is een groep jongeren aan de slag om de Corporate Board van Enabel te challengen en samen een nieuw narratief en praktijken over en voor internationale samenwerkingen te creëren. 18 jongeren – collegas van Enabel in Brussel, partnerlanden, en jongeren van buiten Enabel die actief zijn in of zeer geïnteresseerd zijn in internationale samenwerking, maken deel uit van deze groep.

De impact van dit piloot-project van jongeren participatie binnen Enabel is tot nu toe moeilijk te meten. Het is nog immers nog bezig. Wat wel al duidelijk blijkt is dat om jongerenparticipatie echt te bevorderen op institutioneel niveau, er een bredere aanpak nodig is. Jongeren krijgen via de YSB ook de kans om impact te hebben op een nieuw narratief en vernieuwende praktijken van Enabel en ze krijgen ook opportuniteiten om aan andere evenementen deel te nemen en hun stem laten horen, zoals de “Conversations Citoyennes” (sept 2025), of de Social Summit in Doha (nov 2025). Deze eerste stappen kunnen leiden tot een basis voor een verder en meer uitgebreid werk rond jongerenengagement binnen Enabel, de jongeren verder connecteren met andere platformen en netwerken, en Enabel verantwoordelijk houden voor het realiseren van een visie en praktijken die ze samen hebben gecreëerd.

Algemene lessons learned (gebaseerd op externe eindevaluatie)

Sterktes van BeGlobal:

1. Wordt gezien als voortrekker op het gebied van WBE in België en daarbuiten;
2. Wordt gewaardeerd omwille van zijn verregaande expertise in WBE, waarbij het een duidelijk kader en relevante inzichten biedt in complexe begrippen en allerhande problemen;
3. Wordt gewaardeerd omwille van zijn neutraliteit en zijn positie op federaal niveau, waardoor het een centrale en onmisbare gesprekspartner is op alle besluitvormingsniveaus;
4. Wordt breed gedragen wanneer partners zich betrokken voelen bij de strategische oriënteringen en er rekening wordt gehouden met wat ze nodig hebben;
5. Wordt gezien als een expertisecentrum en kenniscentrum dat ten dienste staat van het werkveld, meer bepaald besluitvormers en professionals;
6. Kan ingrijpen in de onderwijs- en jeugdsector;
7. BeGlobal heeft een plaats binnen Enabel, in lijn met zijn identiteit. WBE komt dus volledig tot zijn recht binnen de Internationale Samenwerking.

Het rapport van de eindevaluatie bracht ook een aantal **best practices** aan het licht die een leidraad kunnen zijn voor de toekomst:

1. De **expertisecentrum/kenniscentrumbenadering**, die van grote toegevoegde waarde is voor andere actoren die werken rond WBE in België en in internationale netwerken;
2. De actieonderzoeksbenadering, die echt waardevol is om innovatieve ervaringen in de kijker te zetten en te delen;
3. De SoliDare-acties hebben samenwerking met ongebruikelijke partners mogelijk gemaakt, namelijk **de actoren van de 4^e pijler en jongeren uit de diaspora**;
4. De uitvoering van tweetalige programma's (WBE in VET-scholen, Global Teachers Academy, de SoliDare-acties onder Resultaat 3, het project in het onderwijs met arbeidsfinaliteit en andere) brengt actoren uit de twee gemeenschappen samen;
5. De actieve aanwezigheid en impact van BeGlobal in de internationale WBE-arena geven de WBE-initiatieven in België een grotere zichtbaarheid en naamsbekendheid;
6. BeGlobal wordt gewaardeerd en erkend omwille van zijn publicaties (*issue paper*, magazine, barometer, 'Questions Vives' enzovoort) die theoretische inzichten en denksporen aanleveren voor de tweedelijs- en derdelijnsactoren.

Tot slot voegt het evaluatierapport nog toe dat de programma's ALC/KLB (Kruit) en BeGlobal gaandeweg flink bijgestuurd werden omwille van de aanpassingen in de instructies van de overheid, met gevolgen voor de doelgroep, de Theory of Change (ToC) en het logisch kader. De vele aanpassingen van deze toch wel essentiële aspecten hebben geleid tot een verlies van betekenis en zichtbaarheid, en ook vertragingen in de uitvoering. Toch werden **de meeste resultaten wel degelijk behaald**.

De voornaamste uitdaging van het nieuwe programma zal zijn om **de strategische oriënteringen van het programma te stabiliseren en duidelijk te kaderen**. Het is belangrijk dat wordt voortgebouwd op wat al verwezenlijkt werd en tegelijkertijd rekening gehouden wordt met de uitdagingen waar we vandaag voor staan.

De nood aan verduidelijking van de strategische oriënteringen heeft deels te maken met het ontbreken van een **nauwkeurige definitie van bepaalde begrippen en sleutelwoorden** die het BeGlobal-programma structuur geven, onder andere expertisecentrum/kenniscentrum, inclusie, jeugd, LNOB of actieonderzoek.

De communicatiestrategie werd grondig herzien, wat heeft geholpen om die tools te bepalen die nodig zijn om het programma doeltreffender te maken, vooral wat betreft zijn vermogen om via de juiste kanalen een divers publiek te bereiken, meer bepaald jongeren, volgens het LNOB-principe.

De ingrijpende veranderingen die zich in de loop van het programma voordeden, hebben tot grote verwarring geleid bij de uitvoering **van het monitoring- en evaluatiesysteem**. Wat vooral nadelig was voor de kwaliteit van de monitoring, was de late en a posteriori uitwerking (in 2022) van de ToC, het logisch kader en het monitoring- en evaluatiesysteem, en de wijzigingen die doorgevoerd werden in de opzet van het programma begin 2021 (TFD).

Toekomstvisie en aanbevelingen voor 2025 en verder

BeGlobal zal vanaf 2025 verder inzetten op de structurele verankering van WBE in scholen en onderwijsnetwerken, met nadruk op de whole school approach. Er zal meer aandacht zijn voor kwaliteitszorg, ~~monitoring en evaluatie, met meetbare indicatoren en samenwerking met onderzoeksinstituten.~~ Partnerschappen en middelenbeheer worden geoptimaliseerd door synergiën te creëren tussen diverse actoren. Kennisdeling en internationale netwerken blijven belangrijk, met deelname aan conferenties zoals ANGEL, GENE en de North-South Council. Jongerenparticipatie en -engagement blijven de focus via nieuwe innovatieve projecten in de zin van SoliDare Fest, SoliDare Hack en het Youth Sounding Board.

BeGlobal blijft inzetten op actieonderzoek en innovatieve partnerschappen om de impact van WBE te vergroten.

